

RAPPORT FRA UTVALGET FOR FRITTSTÅENDE MEDIEHUS

Utvalgets sammensetning og mandat:

NJs arbeidsutvalg oppnevnte 15. desember 2023 et utvalg bestående av Lars Døvle Larssen (AU/LS/NJA/Tønsbergs Blad) (leder), Hilde Kristin Strand (Khrono), Fabian Skalleberg Nilsen (Watch Media), Magnus Lindahl (Hallingdølen) og Henrikke Helland (NJs sekretariat).

Utvalget fikk følgende mandat:

Utvalget skal vurdere hvordan NJ bedre kommer i kontakt med og ivaretar medlemmer i medier utenfor konsern. Herunder vurdere om det bør opprettes et eget lag for disse. Utvalget skal komme med konkrete forslag til hvilke måter NJ skal kommunisere med de konsernløse klubbene på. Det skal gis et overslag over hva de ulike forslagene vil koste. Utvalget leverer sin innstilling senest til landsstyremøtet i mai.

Hvem er målgruppen?

En rask og ikke helt fullstendig gjennomgang viser at klubbene som står utenfor konsernlag er en meget uensartet gruppe. Her finner vi alt fra store, veletablerte Oslo-klubber som TV 2, Aller Media, Dagbladet og Dagens Næringsliv via nye produksjonsselskaper og fagblader til ganske små lokalaviser i "Distrikts-Norge". Noen av disse, f.eks. TV2, Aller og Dagbladet, er bedrifter eid av utenlandske mediekonsern. Det er med andre ord ikke enkelt å finne noe annet felles multiplum for hele gruppen enn at de ikke er tilsluttet noe konsernlag. For noen av de større og godt etablerte klubbene, som har mange ressurspersoner å spille på, og ofte god kontakt med NJ sentralt, er nok savnet etter å tilhøre en større enhet neppe særlig sterkt. Annerledes er det nok i mange av de mindre og de mer nyetablerte klubbene. Her kan det nok f.eks. være behov for mye grunnleggende skolering.

Undersøkelse:

I sitt første møte 9. januar 2024 vedtok utvalget å gjennomføre en spørreundersøkelse blant tillitsvalgte i frittstående mediehus. Denne ble sendt ut 24. januar.

Resultatet av undersøkelsen innløp til utvalget 6. februar. Svarene ligger ved denne rapporten. I sitt møte nummer to 8. februar diskuterte utvalget svarene og mulige konsekvenser.

Hva er det tillitsvalgte i frittstående mediehus savner?

Undersøkelsen tok utgangspunkt i det som er konsernlagenes viktigste tilbud til sine lokale tillitsvalgte: Skolering, nettverksbygging og muligheter til politisk påvirkning.

Overordnet er det seks av ti tillitsvalgte i frittstående mediebedrifter som svarer at de savner de tilbudene konsernlagene kan gi. Det peker i retning av at NJ bør forsøke å styrke eller vitalisere tilbud som kan kompensere for noe av dette savnet. Vi kommer nærmere tilbake til dette i det etterfølgende.

Mer konkret er det 79% som svarer at de savner en mulighet for erfaringsdeling. Et flertall svarer også at de savner fysiske klubbledersamlinger (58%) og kurs (53%). Færre - men et betydelig mindretall - svarer at de savner muligheter for strategisk samarbeid (37%), muligheter til påvirkning overfor eierne (37%), informasjonsutveksling (32%) og digitale klubbledersamlinger (32%). Færrest svarer at de savner muligheter for politisk påvirkning i NJ (26%) og en felles Facebook-side eller lignende (11%).

Hva slags tiltak ønsker de tillitsvalgte i frittstående mediehus?

På spørsmål om hvordan de frittstående klubbene best kan få de tilbudene de konsernlagstilknyttede nyter godt av, svarer hele 88% at det kan skje gjennom et eget "konsernlag" for de frittstående. Et klart flertall (59%) svarer at de ønsker seg egne fysiske samlinger for de frittstående tillitsvalgte.

Betydelige mindretall ønsker seg også digitale samlinger (47%) og egne programposter på Styrkeløft (41%). Færre ønsker seg egen Facebook-side eller lignende (29%) eller en egen side knyttet til nj.no (6%).

Muligheter til å delta på fysiske samlinger

På spørsmål om hvor enkelt det er for deg å kunne delta på en fysisk tillitsvalgtsamling i NJs regi, svarer et klart flertall at det er enkelt (38%) eller svært enkelt (28%). 28% svarer "både og", og bare et lite mindretall svarer at det er vanskelig (3%) eller svært vanskelig (3%).

Av kommentarfeltet i undersøkelsen fremgår det at det nok langt på vei tas for gitt at en slik samling vil finne sted i Oslo-området, og at det er lett å delta for mange av den grunn.

Mulige løsninger innenfor dagens organisasjonsstruktur i NJ

Det fremgår tydelig at mange av de tillitsvalgte fra klubber utenfor konsernlag ønsker seg et bedre og større nettverk å høre til i. Et naturlig spørsmål er om NJ har noen eksisterende strukturer og tilbud som kan ivareta disse ønskene.

- a) Lokallagene: En rask rundspørring har avklart at de fleste lokallagene i dag konsentrerer seg om journalistfaglig virksomhet (prisutdelinger, journalistfaglige konferanser, debattmøter etc.), og i liten grad driver tariffrelatert arbeid med og for sine lokale tillitsvalgte. Noen av lokallagene avholder årlige klubbledersamlinger, men ikke alle. Det er nok flere lokallag som slik sett ikke fungerer som noen instituert støtte for klubblederne når det gjelder lokale lønnsoppgjør, klubbdrift etc. Til en viss grad må nok dette sees i sammenheng med at innenfor mange lokallags nedslagsfelt er et stort flertall av mediebedriftene og NJ-medlemmene i dag tilknyttet konsern, i første rekke NRK, Amedia og Polaris. De tillitsvalgte her velger nok i stor grad å

benytte seg av konsernlagenes tilbud, som i stor grad nettopp er tariffrelaterte. Det viktigste unntaket her er nok Oslo, hvor de frittstående klubbene er flere og større enn noe annet sted i landet. Utvalget mener imidlertid at ellers i landet er det neppe realistisk å pålegge lokallagene å gi et tariffrelatert tilbud til de frittstående, nettopp fordi disse er så få i forhold til de konserntilknyttede. Skal man f.eks. innkalle de syv konserntilknyttede klubblederne i NJ Telemark til et møte for å dekke behovet til den ene i Vest-Telemark Blad?

- b) NJs klubbliderside på Facebook: Denne kan selvfølgelig fungere som et digitalt nettverk som også omfatter de frittstående tillitsvalgte og gir dem mulighet til å hente informasjon og delta i diskusjoner. En utfordring her er at siden nok er mindre kjent og brukt enn den burde være, i hvert fall blant de tillitsvalgte i Amedia, som i stor grad benytter seg av NJAs egen Facebook-side, Utopia, som har en stor, daglig trafikk. Spørsmålet er hvilke ambisjoner NJ selv har for siden – skal den være Den Store Møteplassen der “alle” er, eller bør den kanskje i større grad rendyrkes som en arena for dem som ikke primært har andre nettverk å forholde seg til? Uansett bør nok siden revitaliseres/relanseres hvis den skal fortsette å være viktig. Den har p.t. svært liten aktivitet.
- c) NJ-skolen: NJ-skolen er, særlig hvis de digitale kurstilbudene kommer ordentlig opp og går, et tiltak som treffer alle, og som ikke minst kan og bør markedsføres overfor de frittstående tillitsvalgte.
- d) Styrkeløft: Det samme kan sies om Styrkeløft, som jo også treffer alle, og som i tillegg til skoleringen har en dimensjon som politisk verksted. Her kan det også bakes inn egne sesjoner for dem uten konserntilknytning, som dermed kan få en egen arena for skolering og diskusjon på områder de måtte finne relevante. Dette har også små økonomiske konsekvenser.
- e) Tariffkonferansene: Tariffkonferansen for MBL-området 2024 er fulltegnet, og det tyder jo selvsagt på at dette ses på som et viktig tilbud til de lokale tillitsvalgte, både for å bli skolert og for å være med på å påvirke NJs strategi foran det sentrale oppgjøret. Også dette er jo et tilbud som er åpent for dem som står utenfor konsernlag.
- f) Landsmøtet: Dette er en arena hvor noen av de største frittstående klubbene, som Aller og TV2, kan fremstå med en sterk stemme, men hvor det er vanskelig for de mindre både å komme seg med og gjøre seg gjeldende. Særlig i forbindelse med valgene, men også i enkelte politiske saker, kan konsernlagene bli svært dominerende og velge å opptre samlet.
- g) Mentorordning og aksjonsuke: Begge deler er tiltak der vi også kan treffe de frittstående, og som NJ har fått gode tilbakemeldinger på fra lokale tillitsvalgte. Men begge tiltakene har i noen grad preg av ferskvare som går ut på dato når de lokale tillitsvalgte som har nytt godt av dem slutter. Det viser seg ofte at det er så som så med kontinuitet når det kommer til kompetanseoverføring og kontinuitet i en del klubber, særlig der mye henger på en enkelt, engasjert person. Å kunne komme inn i et nettverk som “ruller og går” er derfor av stor verdi for ferske klubbledere.

Oppsummering: Det finnes ikke i dag tilbud som gir de frittstående klubbene det samme faglige nettverket som konsernlagsklubbene har. Lokallagene fyller ikke denne rollen i det tariffrelaterte arbeidet, NJs klubbliderside på Facebook har for liten synlighet og aktivitet. De tilbudene som er åpne for alle er ikke på samme måte egnet til en varig nettverksbygging.

Utvalget mener derfor det er grunn til å se om det kan opprettes tilbud som kan gi de frittstående en form for nettverk som ligner mer på det konsernlagene kan tilby.

Mulige modeller for organisering av nye tilbud:

- Eget organisasjonsledd for de frittstående klubbene – NJ oppretter en ny underorganisasjon som fungerer på linje med lokallagene, konsernlagene, NJ Frilans og NJ Student. **Fordeler:** Vil kunne gi de frittstående klubbene en viktig plattform for informasjon, diskusjon, skolering og erfaringsdeling, og for å kunne utøve politisk innflytelse internt i NJ. **Ulemper:** Svært ressurskrevende. Vil kreve en politisk prosess å få i stand. Kanskje er gruppen også for uensartet til å kunne skape noen naturlig samhörighetsfølelse som gjør det interessant å dra på felles samlinger etc.
- Mellomalternativet – en nettverksløsning – det etableres et forholdsvis uformelt nettverk med hovedvekt på digital kommunikasjon, som gir de frittstående et felles forum og muligheter for skolering og diskusjon. **Fordeler:** Lite ressurskrevende. Vil ikke kreve noen betydelige endringer i NJs organisering og drift. Bør samtidig kunne gi en forbedring i forhold til dagens situasjon for målgruppen. **Ulemper:** Mindre makt og innflytelse enn man ville hatt som et fullverdig organisasjonsledd. Det kan være en utfordring å bygge nettverk hvis man ser hverandre sjeldnere fysisk.

Konkrete tiltak:

Utvalget har valgt å dele mulige tiltak for de frittstående klubbene inn i to. Vi ser at enkelte tiltak kan realiseres ganske enkelt og uten særlig pengebruk, og dermed kan betraktes som lavterskeltilbud. Andre, som f.eks. å opprette et eget organisasjonsledd for de frittstående, vil kreve betydelig flere ressurser og trolig enkelte formelle vedtak, og må innarbeides i NJs budsjetter og vedtekter. Det sier seg selv at dette vil ta lengre tid.

Mulige lavterskeltilbud:

- a) Egen Facebook-gruppe. Dette er riktignok noe ikke mange av de spurte i undersøkelsen ønsker seg, men utvalget mener dette likevel kan være et godt tilbud, og i hvert fall i en innledende fase. Den fremste suksesshistorien blant NJ-lagenes Facebook-grupper er vel NJAs Utopia. Her er det stor daglig trafikk og omfattende informasjons- og erfaringsdeling som har bidratt til å sveise NJA godt sammen som konsernlag. Å opprette en Facebook-gruppe går enkelt og raskt, men det vil kreve at noen tar et lederansvar, dels for å passe på hvem som har adgang til gruppen og til en viss grad også bidra til å holde trafikken og oppmerksomheten rundt gruppen oppe. NJs politiske ledelse og nøkkelpersoner fra sekretariatet bør ha tilgang. Kanskje kan noen fra sekretariatet ha et ansvar for å røkte siden innledningsvis, men dette bør i så fall ikke være noen langvarig løsning. Det bør utpekes en "nettverksleder" blant de berørte tillitsvalgte som kan stå for dette mot et honorar.
- b) Digitale møter og kurs. Digital skolering er jo noe konsernlagene til en viss grad tilbyr i dag, men som først og fremst er NJ-skolens oppgave. Det er en bred forventning om at tilbudene i tiden fremover utvikles og utvides betydelig.

- c) Egne sekvenser på Styrkeløft: Krever selvfølgelig forberedelser på linje med andre innslag på konferansen, men har i det minste små økonomiske konsekvenser.

Mer ressurskrevende tiltak:

- a) Fysiske samlinger. Særlig hvis samlingen omfatter overnatting og middag drar kostnaden seg fort opp i et sekssifret beløp selv med et forholdsvis beskjedent antall deltagere, se eget kapittel om kostnadene nedenfor. Slike samlinger krever også betydelige forberedelser og det må kunne forventes at politisk ledelse NJ og ressurspersoner fra sekretariatet står til rådighet som innledere, kursholdere etc. I perioder av året kan dette være krevende å få til, og kostnadenes størrelse krever også at tiltakene må innarbeides i NJs budsjett.
- b) Eget organisasjonsledd. Her ser vi eventuelt for oss en underorganisasjon på linje med lokallagene, konsernlagene, NJ Frilans og NJ Student. Dette vil i så fall innebære at man etablerer et demokratisk styre "nedenfra" med årsmøter, styre og valgkomité. Dette vil også ha en betydelig kostnadsside, se nedenfor. På mange måter henger punkt a) og b) sammen – etablerer vi et eget organisasjonsledd, vil det være unaturlig ikke å ha fysiske samlinger, slik vi finner i resten av NJs lagsstruktur.

Kostnader:

Den følgende kostnadsoversikten tar utgangspunkt i kostnadene for NJAs høstsamling 2023 og AUs lagstildelinger for 2024:

Samlinger/møter:

- Dagpakke kr. 935 pr. stk. (inkl. lunsj og pauseservering)
- Møterom 7.500 kr
- Middag 595 kr pr. stk.
- Vinpakke 375 kr pr. stk.
- Enkeltrum 1425 kr pr. stk.
- TOTALKOSTNAD EN DAGS SAMLING UTEN OVERNATTING, 30 DELTAGERE: 28.050 KR.
- D.S. MED 50 DELTAGERE: 54.250 KR.
- TOTALKOSTNAD TODAGERS SAMLING MED OVERNATTING, 30 DELTAGERE: 135.750 KR.
- D.S. MED 50 DELTAGERE: 228.250 KR.
- TOTALKOSTNAD TO ÅRLIGE SAMLINGER MED OVERNATTING, 30 DELTAGERE: 271.500 KR.
- D.S. MED 50 DELTAGERE: 456.500 KR.
- Disse tallene inkluderer ikke reisekostnader til og fra, kun utgifter knyttet til selve konferanseavviklingen.

Styre:

Den følgende kostnadsoversikten tar utgangspunkt i et styre med samme antall medlemmer som NJA-styret (leder, nestleder, tre faste medlemmer og tre varamedlemmer).

- Styreseminar 53.000 kr
- Styrehonorar: 22.820 kr
- Styrearbeid: 40.000
- TOTALT 115.820 KR ÅRLIG

Oppsummering/anbefaling:

Utvalget mener det er viktig å styrke tilbudet overfor klubbene fra de frittstående mediehusene generelt, og de små og/eller forholdsvis nyetablerte spesielt. Antallet medlemmer i gruppen totalt er stort, og naturligvis trenger vi dyktige, skolerte tillitsvalgte også her. Her er det også grunn til å ha i bakhodet at NJs vervepotensial fremover er størst i bedriftene utenom dem som omfattes av dagens konsernlagsstruktur.

Noen av NJs nåværende tilbud treffer også gruppen "frittstående" godt, særlig tariffkonferanser, Styrkeløft og annen skoling. Men mulighetene til nettverksbygging og erfaringsdeling, som etter vår oppfatning er viktig for å skape mestringsfølelse, motivasjon og trygghet i klubblederrollen, er langt sterkere innenfor konsernlagene. NJ bør derfor søke å skape en form for nettverk også for tillitsvalgte fra frittstående mediehus.

Utvalget mener samtidig at å etablere et eget organisasjonsledd i nær fremtid er lite hensiktsmessig. Det har store økonomiske kostnader og krever mye praktisk arbeid, samtidig som vi ennå vet for lite om hvor stor interessen for et nettverk vil være når det kommer til stykket. En mer realistisk inngang er derfor å starte med å etablere et mer uformelt nettverk, i utgangspunktet digitalt, og heller kunne fylle på med flere tiltak og eventuelt fysiske samlinger hvis engasjementet og interessen blant de berørte tillitsvalgte tilsier det. I sin innstilling til landsstyret har utvalget dermed lagt til grunn noe som langt på vei kan kalles et prøveprosjekt.

UTVALGETS FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Landsstyret oppretter et prosjekt rettet mot tillitsvalgte i frittstående mediehus, NJ FM.
2. Landsstyret ber sekretariatet og politisk ledelse å ta ansvar for å innkalle til en digital samling av inntil en halv dags varighet i september 2024. Hit inviteres representanter for de frittstående klubbene. Sekretariatet og politisk ledelse er også representert på denne samlingen.
3. På samlingen tas det sikte på å velge en nettverksleder for perioden frem til utgangen av 2025. Sekretariatet og politisk ledelse søker i samarbeid å rekruttere en kandidat til vervet før samlingen.
4. Nettverkslederen tar, i samarbeid med sekretariatet, ansvar for å opprette en intern Facebook-gruppe for tillitsvalgte fra de frittstående klubbene snarest mulig. Politisk ledelse og en representant for arbeidslivsavdelingen i sekretariatet bør være medlemmer. Nettverkslederen administrerer og modererer gruppen. Det forutsettes

at gruppen kan være et fortrolig diskusjons- og informasjonsforum med stor takhøyde.

5. Nettverkslederen søker i samarbeid med sekretariatet å kartlegge faglige og politiske ønsker og behov hos de berørte tillitsvalgte og evt. legge til rette for egne sekvenser spesielt rettet mot denne gruppen på Styrkeløft 2024. Kartleggingen skal også ta sikte på å avdekke interesse og behov for en egen fysisk samling i 2025 og gi et estimat for hvor mange deltagere man eventuelt kan regne med.
6. Sekretariatet og LS/AU tar i arbeidet med budsjettet 2025 høyde for at nettverksleder kan arrangere en dagssamling uten overnatting for de berørte tillitsvalgte i 2025. Endelig avgjørelse om bevilgning til en slik samling tas av AU i forbindelse med lagstildelingene i desember 2024.
7. Nettverksleder skal legge frem en evalueringsrapport for prosjektet høsten 2025 og legge rapporten frem for LS' novembermøte.
8. Nettverksleder mottar et honorar på kr. 12.000 pr. år.